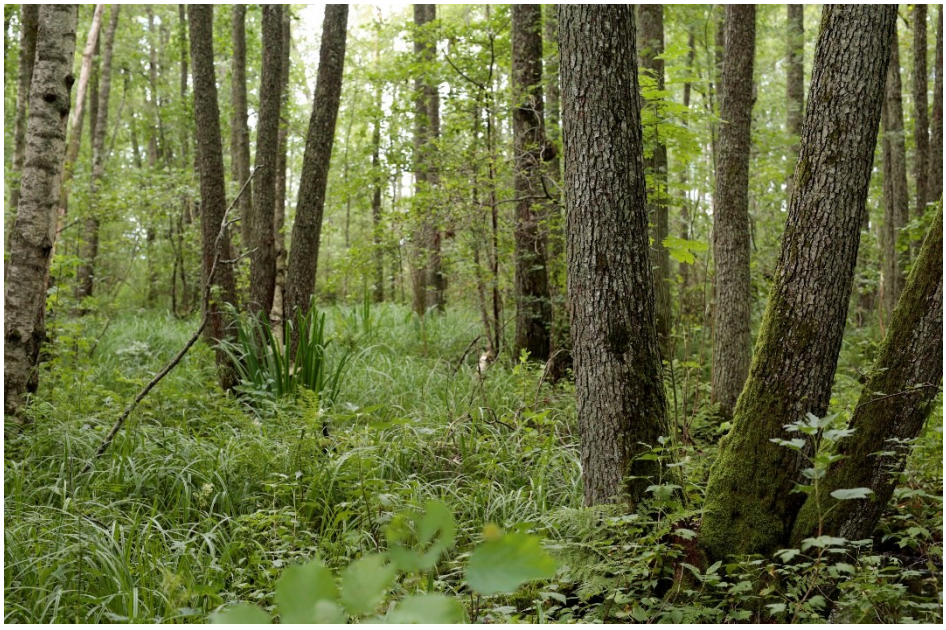
Bevarandeplan

För Natura 2000-området SE0240167 Ekeby dreve

Länsstyrelsen
Örebro län

Titel:	Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0240167 Ekeby dreve
Författare:	Länsstyrelsen i Örebro län
Diarienummer:	511-4449-2025
Utgivningsår:	2026
Omslagsbild:	Ekeby dreve 2024-07-18 Foto: Björn Gunnarsson

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områdena bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att bevara deras livsmiljöer. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågelarterna i fågeldirektivets bilaga 1.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan (eller skötselplan) med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Även hot mot Natura 2000-området och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel beslut om bildande av naturreservat.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27–29 §§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0240167 Ekeby dreve

Kommun: Örebro

Områdets totala areal: 6,2 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: -

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2026-11-09

Markägarförhållanden: Örebro kommun och privatägt.

Regeringsbeslut, historik: SPA: Nej, pSCI: 2021-09-23, SCI: 2023-01-26, SAC: -

Naturtyper och arter som ska bevaras i området

Naturtyper och arter från art- och habitatdirektivet:

3150 - Naturligt näringsrika sjöar

9080 - Lövsumpskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

Områdets blöta miljöer med lövsumpskog samt övrig lövskog.

Motivering

Områdets våta miljöer med äldre träd av framför allt klibbal utgör livsmiljöer där bland annat sällsyntare arter av mossor och fåglar förekommer. Flera karakteristiska arter och typiska arter för naturtypen lövsumpskog (9080) finns noterade såsom klibbal, glasbjörk, rankstarr,

ask, svärdslilja, vanlig rörsvepemossa, spärrvitmossa och mindre hackspett.

Prioriterade åtgärder

Fri utveckling för områdets lövsumpskog, vassträder och vatten, vilket är skötselinriktningen enligt naturreservatets skötselplan. I de mera höglänta delarna kan även mera aktiva skötselåtgärder genomföras för att gynna gamla träd samt utvecklingen av grova och vidkroniga träd av bland annat skogsek, ask och asp.

Beskrivning av området

Områdets är beläget vid ett flackt låglänt område som bitvis är mycket blött med inslag av vattenspeglar. Skogen är starkt klibbaldominerad. En del glasbjörk växer även här. Nere i lägre vegetationsskikt växer bland annat hägg, asksly och röda vinbär. Skogssäv är utbredd i de blötare delarna, vari även svärdslilja förekommer. Utanför lövsumpskogen mot Hjämaren finns vassbälten. Några mossarter som är rapporterade från området är stor näckmossa, haldanenmossa, strubbspretmossa, spärrvitmossa, vanlig rörsvepmossa och långfliksmossa.

Hackspettar som mindre hackspett, större hackpett, spillkråka och gröngöling brukar röra sig i lövskogsmiljöerna vid Ekeby dreve. Flera fladdermusarter har registrerats vid området, bland annat rikligt med dvärgpipistrell, större brunfladdermus och nordfladdermus.

Vad kan påverka negativt

- Övergödning.
- Försämrad vattenkvalitet.
- Spridning av invasiva främmande arter.
- Försurning.
- Eventuell negativ påverkan från exploatering eller skogsbruksåtgärder i nära anslutning intill området.

Området är skyddat som naturreservat med föreskrifter som avvärjer många hotbilder såsom skogsbruksåtgärder, markavvattning och exploatering.

Bevarandeåtgärder

Området är sedan 2010 skyddat som naturreservat.

Administrativa åtgärder

En översyn av naturtypsindelningen behöver göras. Naturtypen svämlövskog (91E0), vilken är anmäld för området, behöver ändras till lövsumpskog (9080) i stället då det rör sig om en permanent fuktig miljö

snarare än en som är relativt väldränerad och med jämna mellanrum svämmas över. De mera höglänta delarna kan möjligen föras till nordlig ädellövskog (9020) då det finns en del inslag av bland annat skogsek där samt att det området ingår i ett skötselområde för naturreservatet som sköts med målsättningen att gynna ädellöv. Det rör sig dock endast om en liten del av Natura 2000-området. Arealen naturligt näringsrika sjöar (3150) kan komma att justeras till 2,1 hektar utifrån NNK-yta.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet

3150 - Naturligt näringsrika sjöar

Areal: 2 ha. Arealen är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturligt eutrofa sjöar och småvatten med hög biologisk produktion och artrika samt generellt näringskrävande växt och djursamhällen. Vattnet är näringsrikt och välbuffrat, klart eller relativt grumligt. Sjöhabitatet omfattar stranden upp till medelhögvattenlinjen.

Naturtypen förekommer under högsta kustlinjen (Littorina HK) samt på kalk- eller näringsrika jordar och berggrund samt i områden med källpåverkan.

Naturtypen kan indelas i flera olika botaniska sjötyper men artsammansättningen är mångsidig och består av näringskrävande (eutrofa) arter. Långskotts- eller slingeväxter förekommer rikligt och strandzonens vegetation är varierad och har relativt stort inslag av örter. Sedimenten är ofta lerrika.

Representativa sjöar har pH >7 och en totalfosforhalt > 25µg P/l. För att kunna definieras som naturtyp bör totalfosforhalten vara högst 125 µg/l och avvikelsen från jämförvärdet vara högst klass 2 (tydlig avvikelse).

Vissa sjöar uppfyller definitionen men håller på att växa igen på grund av eutrofiering eller upphörd hävd. För att karakteriseras som naturtyp bör strandzonens vegetation vara varierad (inte monokultur) och täckningsgraden för homogena bladvassbestånd inte överstiga 60% av objektets vattenyta.

Sjöar som sedan länge varit sänkta eller dämda och upprätthåller vattenståndsfluktuationer med naturlig säsongsvariation samt reglerade sjöar där förutsättningarna för naturtypens karaktäristiska arter upprätthålls, ingår i naturtypen. Däremot bör sjöar med korttidsreglering (flera gånger per vecka) eller en regleringsamplitud med kraftig negativ påverkan på förutsättningarna för den karaktäristiska vegetationen inte ingå i typen.

Bevarandemål

Arealen naturligt näringsrika sjöar (3150) ska vara minst 2 hektar. Vatten- och strandvegetationen är varierad och har inslag av örter, lågskotts- eller slingeväxter. Vattenkvaliteten är god.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen naturligt näringsrika sjöar (3150) bedöms vara ej gynnsamt. Inom vattenförvaltningen bedöms Hemfjärden

ha en dålig ekologisk status. Hela Hjälmaren är övergödningspåverkad och det finns också en påverkan från sjösänkning samt en del vandringshinder för fisk. På senare år har situationen med vandringsvägar förbättrats vid några platser längs biflödena Svartån och Kvismare kanal/Täljeån. *Artantal för växtplankton*, *Syrgasförhållanden* och *Närområdet runt sjön* är exempel på parametrar som når upp till hög status. Nästan alla typiska och karakteristiska arter som hör till naturtypen förekommer eller har tidigare påträffats i olika delar av Hjälmaren (arter av kärlväxter, mossor, fåglar och fiskar). Flodkräfta fanns förr i tiden i Hjälmaren men är sedan länge utslagen på grund av signalkräftans och kräftpestens spridning. Totalfosfor har legat kring 23–63 µg/l och pH 7,9–8,2.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 3,2 ha. Arealen är ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturtypen förekommer på näringsrik mark som är fuktig-blöt. Det finns en påverkan från högt grundvatten och översvämning sker normalt årligen. Naturtypen finns på mineraljord, tunna torvtäcken och i vissa fall även på torvmark av lövkärrstorv/vasstorv. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50–100 %, och ask/triviallöv (var för sig eller tillsammans) med undantag av fjällbjörk utgör minst 50 % av grundytan. I södra och mellersta delarna av landet utgörs trädskiktet ofta av klibbal och ibland ask. Längre norrut finns mest gråal och glasbjörk och allra längst i norr även asp. Videarter kan förekomma i både träd- och buskskikt. Gran är ett vanligt inslag i naturtypen.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av till exempel plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning.

Framförallt de översilade skogarna kan hysa en mängd rödlistade arter.

Bevarandemål

Arealen lövsumpskog (9080) ska vara minst 3,2 hektar. Det finns en kontinuitet av gamla träd och olika slags vedsubstrat. Klibbal är väl utbredd och i träd- och buskskikten finns inslag av arter såsom ask, hägg

och röda vinbär. Naturliga störningar såsom stormfällningar, insektsangrepp och översvämningar påverkar skogens dynamik. Hydrologin präglas av blöta–fuktiga förhållanden.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen lövsumpskog (9080) bedöms vara gynnsamt.

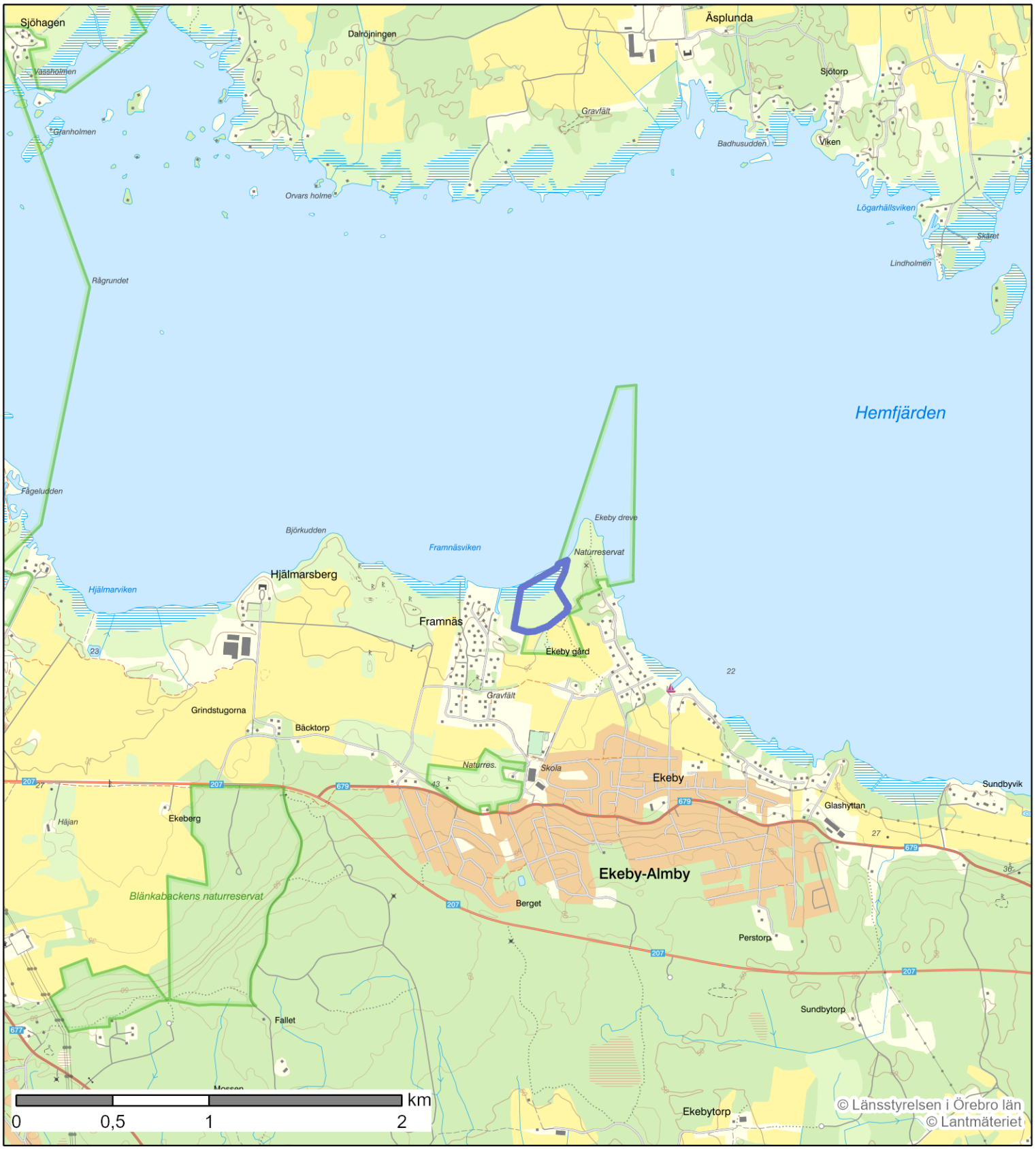
Dokumentation

SLU Artdatabanken. (2023). Artportalen. https://www.artportalen.se/ [2024-11-25]

Örebro kommun. (2010). Ekeby dreve beslut och skötselplan. Änr: Sam 195/2009.

Natura 2000-området Ekeby dreve (SE0240167)

Översiktskarta

Teckenförklaring

Natura 2000-område

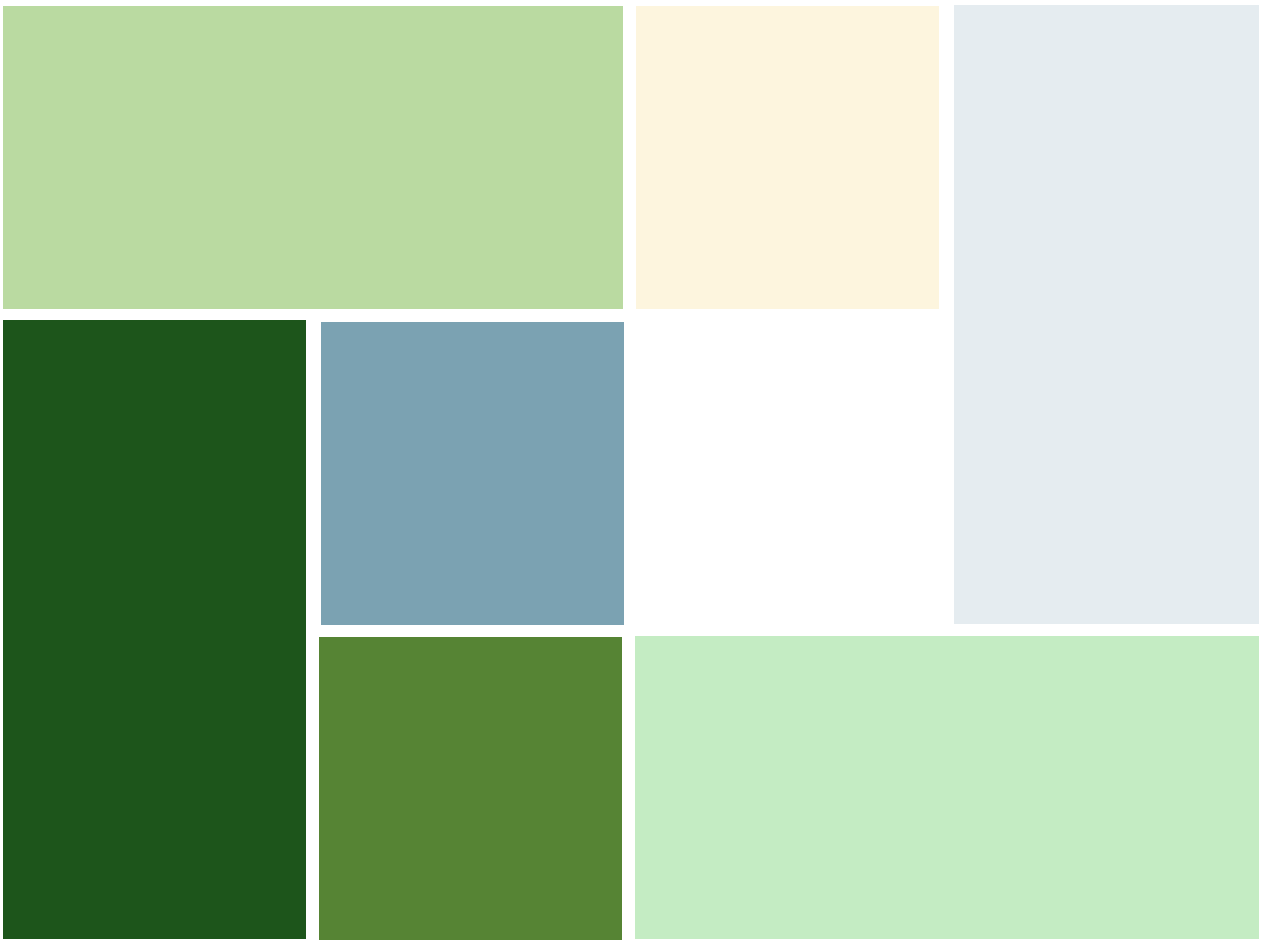
Natura 2000-området Ekeby dreve (SE0240167)

Naturtypskarta

Teckenförklaring

- Natura 2000-område
- 3150 - Naturligt näringsrika sjöar
- 9080 - Lövsumpskog

Länsstyrelsen
Örebro län

www.lansstyrelsen.se/orebro